

2018-19

Samlet behandling af aktindsigtsanmodninger

Ombudsmanden erfarede på baggrund af konkrete klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven, at nogle myndigheder af ressourcemæssige grunde behandlede flere aktindsigtsanmodninger om det samme emne samlet.

Myndighedernes praksis bestod i, at de "puljede" en række mere eller mindre enslydende aktindsigtsanmodninger om et bestemt emne, som var indkommet over en vis periode, og med udgangspunkt i den bredest formulerede anmodning udleverede det samme materiale samtidig til de aktindsigtssøgende.

Ombudsmanden havde i to konkrete sager kritiseret myndighedernes fremgangsmåde, med henvisning til at det i de pågældende sager stod klart, at det havde forlænget sagsbehandlingstiden – i den ene sag, fordi anmodningen, der vedrørte et enkelt dokument, var blevet puljet med nogle meget omfattende anmodninger.

Ombudsmanden valgte på baggrund af bl.a. disse sager at rejse spørgsmålet om samlet behandling af aktindsigtssager generelt over for Justitsministeriet.

Justitsministeriet tilkendegav over for ombudsmanden, at der efter ministeriets opfattelse ikke er noget til hinder for at behandle flere aktindsigtsanmodninger samlet, men at hensynet til at spare ressourcer bl.a. ikke kan føre til en udskydelse af offentlighedslovens sagsbehandlingsfrister.

Ministeriet kom derudover med nogle generelle bemærkninger om tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen ved samlet behandling af aktindsigtsanmodninger. Bl.a. pegede ministeriet på, at sagsbehandlingen i videst muligt omfang skal tilrettelægges sådan, at de mindst omfattende anmodninger kan afsluttes hurtigst muligt, og sådan, at der om muligt løbende tages stilling til delmængder af det samlede materiale.

Ombudsmanden kunne grundlæggende tilslutte sig ministeriets synspunkter og afsluttede sagen med henvisning til ministeriets oplysning om, at ministeriet ville orientere de øvrige ministerier og offentliggøre information om samlet behandling af aktindsigtsanmodninger på Offentlighedsportalen.

Justitsministeriet orienterede herefter de øvrige ministerier og offentliggjorde information på Offentlighedsportalen og i Retsinformation.

(Sag nr. 15/05669)

9. juni 2017

Forvaltningsret

11241.9 – 115.2 – 115.9

Ved brev af 5. januar 2016 bad jeg Justitsministeriet om en udtalelse om spørgsmålet om samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger.

Baggrunden var, at jeg gennem min behandling af konkrete klagesager var bekendt med, at nogle myndigheder havde den praksis at foretage en samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger om et bestemt emne, som var indkommet over en vis periode. Det skete ved, at der blev taget udgangspunkt i den bredest formulerede anmodning og udleveret det samme materiale samtidig til de aktindsigtssøgende.

Jeg havde bl.a. i to konkrete klagesager kritiseret, at aktindsigtsanmodningerne var blevet behandlet samlet, da der var tale om tilfælde, hvor det stod klart, at den samlede behandling måtte have bevirket en forlængelse af sagsbehandlingstiden i de pågældende sager (min udtalelse af 13. marts 2014 i sag nr. 13/05008 og min udtalelse af 25. juni 2015 i sagen, der er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside som sag nr. 2015-38).

Da spørgsmålene var af generel og principiel karakter, besluttede jeg at udskille dem til særskilt behandling.

I mit brev af 5. januar 2016 redegjorde jeg nærmere for de overvejelser, som spørgsmålet om samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger kunne give anledning til, og jeg stillede på den baggrund nogle nærmere spørgsmål til Justitsministeriet. Jeg skrev bl.a. således til ministeriet:

”5. I sager om aktindsigt efter offentlighedsloven har den aktindsigtssøgende som udgangspunkt ret til individuel behandling af sin anmodning om aktindsigt. Den aktindsigtssøgende har endvidere ret til at få afgjort spørgsmålet om aktindsigt snarest.

Jeg henviser til, at det er den enkelte aktindsigtsanmodning, der definerer, hvilke sager, dokumenter eller oplysninger myndigheden skal vurdere spørgsmålet om aktindsigt i forhold til, jf. offentlighedslovens §§ 7 og 9, stk. 1.

Jeg henviser endvidere til den frist for behandling af sager om aktindsigt efter offentlighedsloven, som fremgår af lovens § 36, stk. 2. I forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013) er der redegjort nærmere for indholdet og betydningen af denne frist.

Det må i vidt omfang være op til den enkelte myndighed at tilrettelægge arbejdet med behandling af sager om aktindsigt efter offentlighedsloven på den måde, som er mest hensigtsmæssig for myndigheden. Det gælder i hvert fald, så længe myndigheden holder sig inden for de krav til

sagsbehandlingstiden, som fremgår af loven og forarbejderne hertil, jf. også det ovenfor citerede uddrag af den kommenterede offentlighedslov.

I de sager vedrørende samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger, som jeg har taget stilling til, har der imidlertid i alle tilfælde været tale om situationer, hvor sagsbehandlingstiden langt har overskredet det, som er forudsat i forarbejderne til offentlighedsloven.

Min anmodning om en udtalelse drejer sig både om situationer, hvor myndigheden holder sig inden for de i loven og forarbejderne forudsatte frister, og situationer, hvor myndigheden overskrider disse.

6. Spørgsmålet om samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger giver efter min opfattelse anledning til i hvert fald følgende overvejelser:

6.1. Hvis en myndighed beslutter at behandle flere aktindsigtsanmodninger samlet – og de pågældende anmodninger ikke er indgivet på samme tidspunkt og ikke er identiske – forekommer det umiddelbart sandsynligt, at en eller flere af de aktindsigtssøgende vil modtage en afgørelse på et senere tidspunkt, end det ville have været tilfældet, hvis anmodningerne var blevet behandlet enkeltvis. Det kan f.eks. gøre sig gældende for den aktindsigtsanmodning, der er indgivet først, eller for den aktindsigtsanmodning, der indholdsmæssigt er mest begrænset.

Som eksempel kan nævnes, at journalist A's første anmodning om aktindsigt i Eritrea-sagen blev indgivet den 22. september 2014, mens de fleste andre anmodninger om aktindsigt i denne sag først blev indgivet i december 2014.

Det rejser det spørgsmål, om den enkelte aktindsigtssøgendes ret til at få sin aktindsigtsanmodning behandlet snarest, jf. herved offentlighedslovens § 36, i en eller anden udstrækning kan modificeres af hensyn til myndighedens ressourcer og til andre, der søger aktindsigt, sådan at myndigheden samlet set anvender færre ressourcer, end den ellers ville have gjort, og sådan at nogle af de aktindsigtssøgende eventuelt får hurtigere svar, end de ellers ville have fået, mens andre må acceptere et senere svar.

6.2. I tilknytning til spørgsmålet om modificering af den enkelte aktindsigtssøgendes ret til afgørelse 'snarest' er det efter min opfattelse relevant at overveje, om det i sig selv kan være et problem, at en eller flere af de aktindsigtssøgende får udleveret andet og mere materiale end det, der er omfattet af vedkommendes anmodning.

Jeg henviser til, at det i situationer, hvor der trods alt er en vis forskel på de modtagne aktindsigtsanmodninger, efter det oplyste er den eller de bredest formulerede anmodninger, der i praksis er bestemmende for, hvilket materiale der eventuelt meddeles aktindsigt i.

Jeg henviser også til, at nogle af de aktindsigtssøgende journalister selv synes at anse det for et problem, at de får mere materiale, end de har bedt om, og at de dokumenter eller de oplysninger, som de søger, på den måde kan 'drukne i mængden', jf. f.eks. A's klage til mig af 31. august 2015 om aktindsigt i Eritrea-sagen.

Jeg bemærker i den forbindelse, at det følger af offentlighedslovens § 14, at meroffentlighed skal overvejes i forhold til materiale, som er omfattet af aktindsigtsanmodningen, og som udgangspunkt ikke i forhold til materiale, der ligger ud over denne. Der kan i den forbindelse også rejses spørgsmål om, hvorvidt den, der søger aktindsigt, kan kræve, at der ikke bliver taget stilling til aktindsigt i andet materiale end det, som er omfattet af anmodningen.

6.3. I forbindelse med stillingtagen til den beskrevne praksis om samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger er det efter min opfattelse også nærliggende at overveje, hvor langt hensynet til ligebehandling af journalister rækker.

Jeg henviser til det i pkt. 2 citerede uddrag af den kommenterede offentlighedslov, herunder den omtalte ombudsmandsudtalelse fra 1990, og til sagerne i Folketingets Ombudsmands beretning for 2003, s. 115, og for 2004, s. 452.

Jeg henviser i øvrigt til Justitsministeriets udtalelse i sagen om aktindsigt i Eritrea-sagen, jf. ovenfor, hvoraf det fremgår, at der ville have kunnet være meget stor forskel på, hvor hurtigt de enkelte aktindsigtssøgende havde fået svar, hvis anmodningerne var blevet behandlet enkeltvis.

6.4. Jeg har på baggrund af de nævnte konkrete klagesager forstået det sådan, at samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger er særligt relevant i situationer, hvor anmodningerne omfatter en større mængde materiale.

I sådanne sager vil det ofte være hensigtsmæssigt, at man som myndighed indledningsvis går i dialog med den aktindsigtssøgende med henblik på en nærmere afgrænsning af, hvad det er, vedkommende er særligt interesseret i.

Det er i den forbindelse relevant at overveje, i hvilket omfang en samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger kan komme til at erstatte en sådan dialog. Er der med andre ord risiko for, at anmodningen med det samme bliver 'lagt i bunken', i stedet for at der indledes en nyttig dialog om afgrænsningen heraf?

Det er i forlængelse heraf også relevant at overveje, om der er risiko for, at en beslutning om samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger ikke bliver revurderet, selv om den aktindsigtssøgende efter indgivelse af sin anmodning præciserer denne.”

Sagen blev drøftet på et møde mellem Justitsministeriet og ombudsmandsinstitutionen den 15. april 2016. Justitsministeriet afgav i forlængelse af mødet udtalelse den 30. maj 2016.

I udtalelsen tilkendegav ministeriet, at der var tale om foreløbige overvejelser, og at ministeriet gerne indgik i en nærmere dialog med ombudsmanden. Ministeriet bemærkede endvidere, at ministeriet – som oplyst på mødet den 15. april 2016 – agtede at sikre, at det endelige resultat af ministeriets overvejelser blev sendt til samtlige ministerier og offentliggjort på Offentlighedsportalen.

Ministeriet tilkendegav, at der efter ministeriets opfattelse som udgangspunkt ikke er noget til hinder for at foretage samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger.

Som svar på de spørgsmål, jeg havde rejst, bemærkede ministeriet bl.a., at udskydelse af fristerne i offentlighedsloven og overskridelse af de målsætninger, der er fastsat i forarbejderne til loven, efter ministeriets opfattelse ikke alene kan begrundes med, at ressourcemæssige hensyn tilsiger en samlet behandling af flere anmodninger. En overskridelse må i givet fald begrundes med forhold, der knytter sig til den enkelte sag, herunder navnlig sagens omfang og kompleksitet.

Ministeriet anførte på den baggrund, at sagsbehandlingen må tilrettelægges sådan, at det i videst muligt omfang sikres, at de enkelte aktindsigtsanmodninger behandles under hensyntagen til lovens udgangspunkt om, at de skal afgøres snarest, og senest inden for 7 arbejdsdage, samt under hensyntagen til de i forarbejderne angivne målsætninger for sagsbehandlingstiden.

Ministeriet fandt i lyset af de nævnte forhold grundlag for at opstille følgende (generelle) sagsbehandlingsregel:

”Justitsministeriet finder imidlertid, at det anførte betyder, at det er meget vigtigt, at sagsbehandlingen (ved sambehandling af flere aktindsigtssa-

ger) om muligt fra start tilrettelægges sådan, at de mindst omfattende aktindsigtsbegæring kan afsluttes hurtigst muligt, og at behandlingen således fra start tilrettelægges sådan, at der – såfremt det er muligt – løbende tages stilling til delmængder af det samlede materiale tilpasset efter de enkelte aktindsigtsanmodninger.”

Ministeriet bemærkede i tilknytning hertil, at en sådan fremgangsmåde dog ikke altid vil være mulig.

Ministeriet tilkendegav endvidere, at hensynet til ligebehandling af journalister ikke fører til, at alle journalister, der har søgt om aktindsigt i akter vedrørende et bestemt emne, skal have aktindsigt i samme materiale, hvis der er forskel på, hvad de enkelte har søgt om aktindsigt i.

Hensynet fører efter ministeriets opfattelse alene til, at journalister, der har anmodet om aktindsigt i (en delmængde af) det samme materiale, så vidt muligt skal meddeles aktindsigt i det samme materiale på samme tidspunkt, hvis anmodningerne er indgivet, før behandlingen af anmodningen om aktindsigt i det pågældende materiale er afsluttet.

Ministeriet anførte i den forbindelse, at det er ministeriets opfattelse, at en myndighed ikke bør forholde sig til og fremsende mere materiale end det, der er søgt om aktindsigt i, medmindre myndigheden forudgående har fået den aktindsigtssøgendes accept af, at anmodningen udvides med det formål samlet set at spare ressourcer og behandle den samlede mængde akter hurtigere, end det ellers ville være muligt.

Ministeriet anførte endelig, at ministeriet – i lyset af den nævnte generelle regel, som ministeriet finder bør gælde ved samlet behandling af aktindsigtsanmodninger – ikke mener, at der er større risiko end i andre sager for, at der ikke indledes dialog med de aktindsigtssøgende om eventuel afgrænsning af aktindsigtsanmodningen.

Sagen blev med udgangspunkt i Justitsministeriets udtalelse drøftet på et nyt møde mellem ministeriet og ombudsmanden den 19. september 2016.

På mødet blev det fra ombudsmandens side bl.a. bemærket, at det – for at illustrere, hvad den ovennævnte generelle sagsbehandlingsregel fører til i praksis – måske kunne være nyttigt at opregne nogle tilfældegrupper, dvs. typer af situationer, som kan opstå under samlet behandling af flere anmodninger, og håndteringen af disse situationer.

Den 26. april 2017 modtog jeg Justitsministeriets endelige udtalelse i sagen.

I udtalelsen fastholdt ministeriet de synspunkter, som ministeriet havde givet udtryk for i udtalelsen af 30. maj 2016. Ministeriet knyttede derudover nogle yderligere bemærkninger til spørgsmålet.

Af udtalelsen fremgik bl.a. følgende:

”4. Offentlighedsloven indeholder ikke regler om den nærmere fremgangsmåde, der skal følges ved den enkelte myndigheds behandling af anmodninger om aktindsigt. Loven indeholder således ikke regler om, i hvilken rækkefølge anmodninger om aktindsigt skal behandles, når en myndighed har flere samtidige aktindsigtsanmodninger under behandling, og om der i den forbindelse kan ske hel eller delvis sambehandling af aktindsigtsanmodninger om samme emne.

Dette må som udgangspunkt indebære en vid adgang for myndighederne til at kunne tilrettelægge sagsbehandlingen så effektivt som muligt og i den forbindelse vælge, om to eller flere aktindsigtsanmodninger mest hensigtsmæssigt behandles af en eller flere sagsbehandlere, og om de behandles i forlængelse af hinanden, eller om det er mest hensigtsmæssigt at behandle dem samtidig, sådan at der tages stilling til samtlige akter, som samlet set er omfattet af anmodningerne.

Det vil i mange af den type situationer, der er nævnt ovenfor under pkt. 3, være mest hensigtsmæssigt, at anmodningerne behandles samtidig og af samme sagsbehandler. Både hensynet til det samlede ressourceforbrug i forhold til de modtagne anmodninger og hensynet til, at den samlede sagsbehandlingstid i forhold til alle de modtagne anmodninger om aktindsigt samlet set bliver kortest mulig, taler for, at sagsbehandlingen tilrettelægges på denne måde.

Heri ligger, at der eksempelvis tages stilling til, om der kan meddeles aktindsigt i den samlede korrespondance mellem Justitsministeriet og forskellige andre myndigheder om et bestemt emne på én gang, og at der således ikke først tages stilling til korrespondance med eksempelvis Rigspolitiet og herefter korrespondance med Udenrigsministeriet osv.

I nogle tilfælde vil det samlet set være yderst ressourcekrævende, hvis der først skal foretages en udskilning af eksempelvis korrespondance med en enkelt eller flere afgrænsede myndigheder, og derefter skal tages stilling til andre dele af samme sag eller sagskompleks ud fra andre kriterier.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke, at der som udgangspunkt er noget til hinder for at foretage en samlet behandling af en række anmodninger om aktindsigt.

Det bemærkes i den forbindelse også, at det normalt vil være sådan, at myndighederne har flere, eventuelt adskillige, aktindsigtsanmodninger af forskellig karakter – såvel i forhold til omfang som i forhold til kompleksitet – om forskellige emner til behandling samtidig. Ethvert sagsbehandlingsskridt i en aktindsigtssag vil for så vidt kunne siges at føre til en forsinkelse i forhold til behandlingen af de øvrige samtidigt verserende aktindsigtsanmodninger.

Den forsinkelse af en sag, som en samlet behandling af flere anmodninger om aktindsigt i samme emne kunne siges at føre til for den enkelte, der har anmodet om aktindsigt, herunder særligt i forhold til den, der først har anmodet om aktindsigt, synes ikke at adskille sig væsentligt fra andre tilfælde, hvor der samtidig med behandlingen af en aktindsigtssag behandles anmodninger om aktindsigt i andre emner, herunder anmodninger der er modtaget senere.

5.1. Justitsministeriet finder ikke, at der er grundlag for at antage, at offentlighedslovens udgangspunkt, hvorefter anmodninger om aktindsigt skal afgøres snarest og som udgangspunkt inden 7 dage, samt de i forarbejderne nærmere angivne målsætninger for sagsbehandlingstiderne i forskellige typer af sager, som det skal tilstræbes at overholde, kan modificeres alene med henvisning til, at ressourcemæssige hensyn – som beskrevet under pkt. 4 – tilsiger en samlet behandling af de forskellige sager.

De enkelte anmodninger om aktindsigt vil derfor skulle behandles under hensyntagen til udgangspunktet om, at sagerne skal afgøres snarest og senest inden for 7 dage samt under hensyntagen til de målsætninger for sagsbehandlingstiderne, som det efter forarbejderne til offentlighedsloven skal tilstræbes at overholde.

En udskydelse af fristerne samt en overskridelse af de i forarbejderne fastsatte målsætninger for sagsbehandlingstiderne vil derfor ikke kunne begrundes alene med det forhold, at ressourcemæssige grunde tilsiger en samlet behandling af en række anmodninger om aktindsigt om samme emne. En overskridelse må i givet fald begrundes med forhold, der knytter sig til den enkelte sag, herunder navnlig sagens omfang og kompleksitet, eller andre anerkendte udsættelsesgrunde. Det bemærkes i den forbindelse, at det antages, at behandlingen af tidligere indgivne anmodninger om aktindsigt samt af andre (haste)sager efter omstændighederne kan medføre, at en begæring om aktindsigt ikke kan behandles inden for fristen på 7 arbejdsdage. Der henvises i den forbindelse til Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (2014), side 640 ff.

Dette fører imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse ikke til, at en myndighed ikke kan iværksætte en samlet behandling af flere aktindsigtssager om samme emne på grund af risikoen for, at fristen eller de i forarbejderne fastsatte målsætninger for sagsbehandlingstiderne overskrides. Situationen adskiller sig for så vidt ikke fra en situation, hvor en myndighed har fået en række begæringer om aktindsigt på nogenlunde samme tid, og hvor det i nogle af de senere modtagne sager er oplagt, at der skal foretages høring af andre myndigheder eller lignende. I sådanne situationer må det være berettiget at iværksætte en høring med det samme af hensyn til, at denne sag ikke ligger stille, selv om det umiddelbart fører til en forsinkelse af behandlingen af den først modtagne sag.

Sagsbehandlingen må imidlertid tilrettelægges sådan, at det i videst muligt omfang kan gøres på en sådan måde, at fristen og de i forarbejderne fastsatte målsætninger for sagsbehandlingstiderne overholdes i den enkelte sag.

5.2. Hvad de nævnte forhold betyder for tilrettelæggelsen af behandlingen af de enkelte sager, kan imidlertid næppe fastlægges generelt, da der som nævnt under pkt. 3 vil være stor forskel på, hvilke praktiske vanskeligheder der vil være forbundet med at udskille en delmængde af de akter, som der samlet set er begæret aktindsigt i inden for et bestemt emne, til behandling enkeltvis, herunder hvor mange ressourcer en sådan udskilning vil kræve.

Justitsministeriet finder imidlertid, at det anførte betyder, at det er meget vigtigt, at sagsbehandlingen (ved sambehandling af flere aktindsigtssager) om muligt fra start tilrettelægges sådan, at de mindst omfattende aktindsigtsbegæringer kan afsluttes hurtigst muligt, og at behandlingen således fra start tilrettelægges sådan, at der – såfremt det er muligt – løbende tages stilling til delmængder af det samlede materiale tilpasset efter de enkelte aktindsigtsanmodninger.

Det bemærkes dog samtidig, at en sådan fremgangsmåde ikke altid vil være mulig.

Det følger af det anførte, at hvis der først indkommer en anmodning om aktindsigt i et enkelt eller få dokumenter, og der – inden den første anmodning er færdigbehandlet – modtages en mere omfattende anmodning om samme emne, bør den første anmodning som udgangspunkt ikke sambehandles med den senere anmodning og dermed f.eks. afvente, at materiale omfattet af den senere anmodning fremfindes. De aktindsigtsøgende skal dog så vidt muligt samtidig modtage en delafgørelse i forhold til de samme (få) dokumenter, jf. i øvrigt pkt. 5.3 nedenfor.

I den omvendte situation, dvs. hvor der først indkommer en omfattende anmodning om aktindsigt, og der – inden denne er færdigbehandlet – indkommer en anmodning om aktindsigt i et enkelt eller enkelte dokumenter, indebærer det anførte, at myndigheden som udgangspunkt bør træffe afgørelse for så vidt angår den senere indkomne begrænsede aktindsigtsanmodning forud for den tidligere og (langt) mere omfattende anmodning. De aktindsigtssøgende bør dog så vidt muligt samtidig modtage en delafgørelse i forhold til de samme (få) dokumenter.

Det samme gælder i øvrigt, hvor en aktindsigtssøgende præciserer sin anmodning om aktindsigt, således at der foretages en (væsentlig) begrænsning af anmodningen. Der henvises til pkt. 5.4 nedenfor om dialog med den aktindsigtssøgende.

Hvis myndigheden umiddelbart inden færdigbehandlingen af en 'pulje' af anmodninger modtager endnu en anmodning, som efter sit indhold vil kunne sambehandles med de andre sager i puljen, skal den sidst indkomne anmodning som udgangspunkt indgå i 'puljen' af sambehandlede anmodninger. Dette udgangspunkt kan dog ikke opretholdes, hvis den nye anmodning f.eks. fremsættes kort inden puljens færdigbehandling og indebærer en (væsentlig) forsinkelse af færdigbehandlingen.

5.3. Justitsministeriet finder endvidere ikke, at hensynet til ligebehandling af journalister medfører, at alle journalister, der har søgt om aktindsigt i akter vedrørende et bestemt emne, skal have aktindsigt i samme materiale, hvis der er forskelle mellem, hvad der er søgt aktindsigt i.

Justitsministeriet finder, at hensynet alene fører til, at journalister, som (delvist) har anmodet om aktindsigt i samme materiale, så vidt muligt skal meddeles aktindsigt i det samme (del)materiale på samme tidspunkt, forudsat at de enkelte journalisters anmodninger om aktindsigt er indgivet, før behandlingen af anmodningen om aktindsigt i materialet er afsluttet. Der henvises i øvrigt til eksemplerne nævnt i pkt. 5.2.

Justitsministeriet finder endvidere ikke – efter at have overvejet spørgsmålet igen i lyset af ombudsmandens henvendelse – at en myndighed uden at have drøftet det med den aktindsigtssøgende, bør tage stilling til og medsende større mængder af akter til den pågældende, som ikke er omfattet af den pågældendes begæring om aktindsigt.

Justitsministeriet finder imidlertid ikke, at der er noget til hinder for, at den myndighed, der har modtaget en række anmodninger om aktindsigt i samme emne, retter henvendelse til de aktindsigtssøgende med henblik på at drøfte, om de vil acceptere, at deres anmodning om aktindsigt ud-

vides til at omfatte mere, end den i udgangspunktet omfattede, med det formål samlet set at spare ressourcer og behandle den samlede mængde akter hurtigere, end det ellers ville være muligt.

Det er Justitsministeriets indtryk, at mange journalister er tilfredse med på den måde at blive gjort opmærksom på, at der kan være akter inden for det emne, som de har anmodet om aktindsigt i, der ikke er omfattet af deres anmodning, men som andre journalister har søgt om aktindsigt i.

Det bemærkes i den forbindelse, at en aftale med den aktindsigtssøgende om en udvidelse af den pågældendes anmodning vil være et væsentligt sagsbehandlingsskridt, som der skal gøres notat om, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 2.

5.4. For så vidt angår spørgsmålet om en dialog med den enkelte aktindsigtssøgende omkring en nærmere afgrænsning af, hvad den pågældende er særligt interesseret i, er Justitsministeriet umiddelbart enig med ombudsmanden i, at der – når en række personer har begæret aktindsigt inden for det samme emne – kan være en risiko for, at der ikke i tilstrækkelig grad indledes en dialog med de aktindsigtssøgende – navnlig med dem, der har indgivet de bredest formulerede anmodninger om aktindsigt. Den risiko foreligger formentlig i særlig grad, hvis et antal mere eller mindre enslydende aktindsigtsanmodninger om et bestemt emne behandles samlet på den måde, at der ved behandlingen tages udgangspunkt i den eller de bredest formulerede anmodninger, og alle de aktindsigtssøgende får udleveret det samme materiale.

Som nævnt ovenfor under pkt. 5.2 finder Justitsministeriet efter at have overvejet de af ombudsmanden rejste spørgsmål, at sagsbehandlingen i tilfælde, hvor der er indgivet en række begæringer om aktindsigt i samme emne, om muligt fra begyndelsen skal tilrettelægges sådan, at de mindst omfattende aktindsigtsbegæringer kan afsluttes hurtigst muligt, og at der – såfremt det er muligt – løbende tages stilling til delmængder af det samlede materiale tilpasset efter de enkelte aktindsigtsanmodninger.

Justitsministeriet finder herefter ikke, at der vil være en større risiko end i andre sager for, at der ikke bliver indledt en dialog med de aktindsigtssøgende om, hvad de pågældende er særligt interesserede i, selv om der kunne have været grund til det i det konkrete tilfælde.

Justitsministeriet finder i den forbindelse i øvrigt anledning til at understrege vigtigheden af, at det også i situationer, hvor der fortages samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger, bør overvejes, om det vil være relevant at indlede dialog med den enkelte aktindsigtssøgende om-

kring en nærmere afgrænsning af, hvad den pågældende er særligt interesseret i.

Det bemærkes, at det i mange situationer – og navnlig hvor der er tale om professionelle aktindsigtssøgende (særligt repræsentanter for massemedier) – ikke nødvendigvis vil være relevant at overveje at indlede en dialog med den aktindsigtssøgende – heller ikke selv om der er tale om en anmodning, der omfatter en større mængde dokumenter, hvis myndigheden i den forbindelse skønner, at det ikke vil være uforholdsmæssigt ressourcekrævende at behandle anmodningen.

6. Som det fremgår af det anførte, har ombudsmandens henvendelse til Justitsministeriet om samlet behandling af aktindsigtssager givet anledning til en række overvejelser. Justitsministeriet vil – når ombudsmandens udtalelse foreligger – orientere de øvrige ministerier om disse overvejelser.”

Efter en gennemgang af de oplysninger, som jeg havde modtaget fra Justitsministeriet, skrev jeg ved brev af 9. juni 2017 bl.a. således til ministeriet:

”Jeg kan grundlæggende tilslutte mig Justitsministeriets synspunkter om tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen ved sambehandling af flere aktindsigtsanmodninger.

Jeg er således enig med ministeriet i, at sagsbehandlingen må tilrettelægges sådan, at det i videst muligt omfang sikres, at de enkelte aktindsigtsanmodninger behandles under hensyntagen til offentlighedslovens udgangspunkt om, at de skal afgøres snarest og senest inden for 7 arbejdsdage, og under hensyntagen til de i forarbejderne angivne målsætninger for sagsbehandlingstiden.

Jeg kan endvidere tilslutte mig ministeriets øvrige generelle bemærkninger om tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen ved samlet behandling af flere anmodninger, herunder den under pkt. 2 nævnte sagsbehandlingsregel.

Jeg bemærker, at det – ud over de tilfældegrupper, som ministeriet har beskrevet i udtalelsen af 26. april 2017 – for mig at se vil være vanskeligt i generel form at komme det meget nærmere, hvad den nævnte regel i praksis vil føre til.

Jeg går ud fra, at Justitsministeriet som tidligere oplyst nu vil orientere de øvrige ministerier om ministeriets synspunkter vedrørende tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen ved samlet behandling af flere aktindsigtsan-

modninger – og offentliggøre denne information på Offentlighedsportalen.

Herefter finder jeg ikke anledning til at foretage mig yderligere i sagen.”

Ved e-mail af 21. marts 2018 meddelte Justitsministeriet mig, at ministeriet havde offentliggjort information om samlet behandling af aktindsigtsanmodninger på Offentlighedsportalen.

Det offentliggjorte materiale bestod dels af ”Information vedrørende samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger” af 19. marts 2018, dels af Justitsministeriets udtalelse til Folketingets Ombudsmand af 26. april 2017, som er citeret i uddrag ovenfor.

De to dokumenter blev samtidig offentliggjort i Retsinformation som henholdsvis SKR nr. 9162 af 19. marts 2018 og UDT nr. 10483 af 26. april 2017.

Af SKR nr. 9162 af 19. marts 2018 fremgår følgende:

”I forbindelse med en konkret sag rejst af Folketingets Ombudsmand har Justitsministeriet taget stilling til en række spørgsmål om samlet behandling af flere anmodninger om aktindsigt.

Spørgsmålet om samlet behandling af aktindsigtsanmodninger opstår eksempelvis i tilfælde, hvor der – typisk på baggrund af medieomtale af en konkret sag – indgives en række anmodninger fra (normalt) journalister om aktindsigt i samme emne.

Justitsministeriets overvejelser i den anledning fremgår af vedlagte udtalelse til Folketingets Ombudsmand.

Justitsministeriet har i udtalelsen bl.a. tilkendegivet, at der som udgangspunkt ikke er noget til hinder for, at myndigheder foretager en samlet behandling af en række anmodninger om aktindsigt.

Herudover har Justitsministeriet tilkendegivet, at det ikke i sig selv er en udsættelsesgrund i forhold til den enkelte sag, at myndigheden har valgt at foretage en samlet behandling af en række aktindsigtsanmodninger.

Justitsministeriet har endvidere tilkendegivet, at sagsbehandlingen – så vidt det er muligt – skal tilrettelægges sådan, at der løbende tages stilling til delmængder af det samlede materiale.

Derudover har Justitsministeriet tilkendegivet, at der ikke er noget til hinder for, at myndigheden udleverer mere materiale, end den aktindsigts-

søgende i første omgang har anmodet om aktindsigt i, hvis det konkret aftales med den pågældende.

Justitsministeriet finder i den forbindelse i øvrigt anledning til at understrege vigtigheden af, at det også i situationer, hvor der foretages samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger, bør overvejes, om det vil være relevant at indlede en dialog med den enkelte aktindsigtssøgende om en nærmere afgrænsning af, hvad den pågældende er særligt interesseret i.

Der henvises i øvrigt til udtalelsen til Folketingets Ombudsmand.

De enkelte ministerier er velkomne til at kontakte Justitsministeriet, Forvaltningsretskontoret, om spørgsmål angående samlet behandling af flere aktindsigtsanmodninger.

Justitsministeriet har anmodet Retsinformation om at offentliggøre dette brev sammen med ministeriets udtalelse til Folketingets Ombudsmand på Offentlighedsportalen.”

Under en telefonsamtale den 25. april 2018 oplyste Justitsministeriet endvidere, at materialet samtidig med offentliggørelsen på Offentlighedsportalen den 19. marts 2018 var udsendt til alle ministerier.